

Oikeustapauskokoelma

Asia C-295/12 P

Telefónica SA

ja

Telefónica de España SAU
vastaan
Euroopan komissio

SEUT 102 artikla — Määrävän markkina-aseman väärinkäyttö — Espanjan laajakaistapohjaisten internetyhteyksien markkinat — Marginaalien puristaminen — SEUT 263 artikla — Laillisuusvalvonta — SEUT 261 artikla — Täysi tuomiovalta — Perusoikeuskirjan 47 artikla — Tehokkaan oikeussuojan periaate — Täyttä tuomiovaltaa käyttäen toteutettava valvonta — Sakon määrä — Suhteellisuusperiaate — Syrjintäkiellon periaate

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (viides jaosto) 10.7.2014

1. *Muutoksenhaku — Perusteet — Oikeudellisen virheen määrittämättä jättäminen — Epätasällinen valitusperuste — Tutkimatta jättäminen*

(SEUT 256 artikla; Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artikla; unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 112 artiklan 1 kohdan c alakohta)

2. *Euroopan unionin oikeus — Periaatteet — Oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan — Vahvistaminen Euroopan unionin perusoikeuskirjassa — Komission kilpailuasiassa tekemien päätösten tuomioistuinvalvonta — Laillisuusvalvonta ja valvonta täyttä harkintavaltaa käyttäen sekä oikeudellisten seikkojen että tosiseikkojen osalta — Rikkomista ei ole*

(SEUT 101, SEUT 102, SEUT 261 ja SEUT 263 artikla; Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artikla; neuvoston asetuksen N:o 17/15 artiklan 2 kohta ja 17 artikla ja neuvoston asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohta ja 31 artikla)

3. *Perusoikeudet — Euroopan ihmisoikeussopimus — Väline, joka ei sisälly muodollisesti unionin oikeusjärjestykseen*

(SEU 6 artiklan 3 kohta; Euroopan unionin perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohta)

4. *Tuomioistuinmenettely — Oikeudenkäynnin kesto unionin yleisessä tuomioistuimessa — Oikeudenkäynnin kohtuullinen kesto — Kilpailusääntöjen rikkomista koskeva oikeusriita — Sen seuraukset, ettei tuomiota ole annettu kohtuullisessa ajassa*

(SEUT 263 ja SEUT 340 artikla; Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan 2 kohta)

5. *Muutoksenhaku — Perusteet — Tosiseikkojen ja selvitysaineiston virheellinen arviointi — Unionin tuomioistuimen harjoittama selvitysaineiston arvioinnin valvonta — Tutkimatta jättäminen selvitysaineiston vääristämistä lukuun ottamatta*

(SEUT 256 artiklan 1 kohdan toinen alakohta; Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäinen kohta)

6. *Muutoksenhaku — Perusteet — Peruste, joka esitetään ensimmäistä kertaa vasta muutoksenhaun yhteydessä — Tutkimatta jättäminen*

(SEUT 256 artiklan 1 kohdan toinen alakohta; unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäinen kohta)

7. *Määräävä markkina-asema — Väärinkäyttö — Käsite — Käyttäytyminen, jonka seurauksena on kilpailun rajoittuminen — Mahdollinen vaikutus*

(SEUT 102 artikla)

8. *Euroopan unionin oikeus — Periaatteet — Kielto soveltaa rikoslainsäädäntöä taannehtivasti — Soveltamisala — Komission päätös, jossa todetaan kilpailua rajoittava käytäntö, kuuluu soveltamisalaan — Sellaisen säännöksen, jossa teko säädetään rikokseksi, uuden tulkinnan taannehtiva soveltaminen — Uuden tulkinnan ennakoitava luonne — Nulla poena sine lege -periaatetta ja oikeusvarmuuden periaatetta ei ole loukattu*

(SEUT 101 ja SEUT 102 artikla)

9. *Määräävä markkina-asema — Merkitykselliset maantieteelliset markkinat — Rajaaminen — Perusteet — Rajoittaminen yhden valtion alueelle — Ei vaikuta rikkomisen vakavuuteen*

(SEUT 102 artikla)

10. *Kilpailu — Sakot — Päätös, jossa määrätään sakkoja — Perusteluvelvollisuuden laajuus — Sellaisten arviointiperusteiden ilmoittaminen, joiden avulla komissio on päättellyt kilpailusääntöjen rikkomisen vakavuuden ja keston — Riittävä ilmoittaminen — Komissiolla ei ole velvollisuutta ilmoittaa sakkojen laskentatapaan liittyviä numerotietoja*

(SEUT 101, SEUT 102 ja SEUT 296 artikla; neuvoston asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohta)

11. *Kilpailu — Sakot — Sakkojen määrä — Sakkojen suuruuden määrittäminen — Komissiolla ei ole velvollisuutta pitäytyä aikaisemmassa päätöskäytännössään — Sakkojen yleisen tason korottaminen — Hyväksyttävyyys*

(SEUT 101 ja SEUT 102 artikla; neuvoston asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohta)

12. *Muutoksenhaku — Unionin tuomioistuimen toimivalta — EUT-sopimuksen kilpailusääntöjä rikkoneille yrityksille määrättävien sakkojen suuruutta koskevan unionin yleisen tuomioistuimen toteuttaman arvioinnin kyseenalaistaminen kohtuullisuussyistä ei kuulu toimivaltaan — Tämän arvioinnin kyseenalaistaminen on mahdollista suhteellisuusperiaatteen loukkaamisen perusteella*

(SEUT 101, SEUT 102, SEUT 256 ja SEUT 261 artikla; Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäinen kohta; neuvoston asetuksen N:o 1/2003 31 artikla)

1. Ks. tuomion teksti.

(ks. 29, 30, 72, 78, 79, 82, 105, 122, 129, 131, 135, 138, 142, 174, 187 ja 232 kohta)

2. Tehokkaan oikeussuojan periaate on unionin oikeuden yleinen periaate, joka ilmaistaan nykyisin Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa, joka unionin oikeudessa vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaletta.

Unionin oikeudessa säädetään SEUT 102 artiklan mukaiseen menettelyyn liittyvien komission päätösten tuomioistuINVALVONTAA koskevasta järjestelmästä, joka tarjoaa kaikki Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa vaaditut takeet. Tämä tuomioistuINVALVONTAA koskeva järjestelmä koostuu SEUT 263 artiklassa vahvistetusta toimielinten toimien laillisuusvalvonnasta, jota voidaan SEUT 261 artiklan mukaisesti täydentää täydellä harkintavallalla asetuksissa säädettyjen seuraamusten osalta.

Laillisuusvalvonta kattaa kaikki SEUT 102 artiklan soveltamismenettelyihin liittyvät komission päätökset, kun taas asetuksen N:o 1/2003 31 artiklassa tarkoitetun täyden harkintavallan soveltamisala rajoittuu tällaisten päätösten sakon tai uhkasakon vahvistamista koskeviin osiin.

Tämä laillisuusvalvonta merkitsee sitä, että tutkiessaan kantajien riidanalaista päätöstä vastaan esittämiä väitteitä unionin tuomioistuimet harjoittavat sekä oikeudellisiin seikkoihin että tosiseikkoihin kohdistuvaa valvontaa ja että niillä on toimivalta arvioida todisteita, kumota riidanalainen päätös tai muuttaa sakkojen määrää. Unionin tuomioistuinten on nimittäin paitsi tutkittava erityisesti esitettyjen todisteiden aineellinen paikkansapitävyys, luotettavuus ja johdonmukaisuus myös tarkistettava, sisältävätkö nämä todisteet kaikki ne merkitykselliset seikat, jotka on otettava huomioon monitahoisen tilanteen arvioinnissa, ja voivatko kyseiset todisteet tukea päätelmiä, jotka niistä on tehty. Unionin yleisen tuomioistuimen ei tehokkaan oikeussuojan periaatetta noudattaakseen ole välttämätöntä tutkia viran puolesta asiakirja-aineistoa uudelleen.

Täyttääkseen Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitetut täyttä tuomiovaltaa käyttäen toteutetun valvonnan vaatimukset sakon osalta unionin tuomioistuinten on SEUT 261 ja SEUT 263 artiklan mukaista toimivaltaa käyttäessään tutkittava kaikki oikeudellisia seikkoja tai tosiseikkoja koskevat väitteet, joilla pyritään osoittamaan, että sakon määrä ei ole oikeassa suhteessa rikkomisen vakavuuteen ja keston.

(ks. 39, 40, 42, 45, 53–55 ja 200 kohta)

3. Ks. tuomion teksti.

(ks. 41 kohta)

4. Silloin, kun ei ole olemassa viitteitä siitä, että oikeudenkäynnin kohtuuton kesto unionin yleisessä tuomioistuimessa on vaikuttanut asian ratkaisun sisältöön, se, ettei tuomiota ole annettu kohtuullisessa ajassa, ei voi johtaa tuomion kumoamiseen. Jos mikään ei viittaa siihen, että sillä, ettei tuomiota ole annettu kohtuullisessa ajassa, on ollut vaikutusta asian ratkaisun sisältöön, tuomion kumoamisella ei nimittäin korjattaisi sitä, että unionin yleinen tuomioistuin on loukannut tehokkaan oikeussuojan periaatetta.

Siitä, että unionin tuomioistuimet laiminlyövät Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan mukaista velvollisuuttaan ratkaista niiden käsiteltäväksi saatetut asiat kohtuullisessa ajassa, on määrättävä seuraamus unionin yleisessä tuomioistuimessa nostetun vahingonkorvauskanteen yhteydessä, koska tällainen kanne merkitsee tehokasta korjauskeinoa. Tästä seuraa, että vaatimusta,

jolla pyritään saamaan korvausta siitä aiheutuneesta vahingosta, ettei unionin yleinen tuomioistuin ole antanut tuomiota kohtuullisessa ajassa, ei voida saattaa suoraan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi valituksen yhteydessä, vaan se on esitettävä itse unionin yleisessä tuomioistuimessa.

(ks. 64 ja 66 kohta)

5. Ks. tuomion teksti.

(ks. 84, 89, 93, 107, 114, 153, 159, 163, 165, 176, 219, 225 ja 227 kohta)

6. Ks. tuomion teksti.

(ks. 99, 121 ja 144 kohta)

7. Ks. tuomion teksti.

(ks. 124 kohta)

8. Ks. tuomion teksti.

(ks. 147–149 kohta)

9. Arvioitaessa määrävän markkina-aseman väärinkäyttöä, joka vahingoittaa unionin kilpailusääntöjä, se, että merkitykselliset maantieteelliset markkinat rajoittuvat yhden valtion alueelle, ei sulje pois sitä, että rikkomista luonnehditaan erittäin vakavaksi. Pelkästään se, että komissio luonnehti muissa päätöksissä kyseessä olleita rikkomisia vakaviksi, vaikka merkitykselliset markkinat olivat laajemmat kuin nyt käsiteltävässä asiassa, ei vaikuta tähän arviointiin, sillä rikkomisen luonnehtiminen vakavaksi tai erittäin vakavaksi ei riipu pelkästään merkityksellisten maantieteellisten markkinoiden laajuudesta vaan myös muista rikkomiselle ominaisista tekijöistä.

(ks. 178 kohta)

10. Kun määritellään kilpailulainsäädännön rikkomisesta määrättävien sakkojen määrää, komissio noudattaa perusteluvelvollisuuttaan, kun komissio ilmoittaa päätöksessään ne arviointiperusteet, joiden avulla se on määrittänyt kilpailusääntöjen rikkomisen vakavuuden ja keston, eikä sen tarvitse ilmoittaa sakkojen laskentatapaan liittyviä numerotietoja. Tätä velvollisuutta ei laiminlyödä myöskään, kun komissio ei ota huomioon rikkomisen vakavuuden asteen vaihtelua rikkomisajanjakson aikana eikä erota toisistaan kahta rikkomisajanjaksoa.

(ks. 181–183 ja 195 kohta)

11. Ks. tuomion teksti.

(ks. 189 ja 190 kohta)

12. Ks. tuomion teksti.

(ks. 205 kohta)